

gelse med sig selv. Han sagde, at Forligskommissionen vilde kunne gavne — det benegtede han i alt Fald ikke, og det benægte heller ikke hans Motiver — men han frygtede for, at Forligskommissionens Medlemmer tidt eller dog ikke saa sjældent blev den paagældende Part længere, end han vilde. Det forekommer mig dog, at man kunde tænke, at Individet kunde have omtrent den samme Selvstændighed lige overfor Forligskommissionen som den, man mener, det har lige overfor Sagsførerne. Foruden de tidligere Grunde, jeg har anført mod at faae Sagsførerne ind, skal jeg endnu nævne den, at, hvis vi faae disse til at møde, faae vi de theoretisk-juridiske Betragtninger frem i Forligskommissionen og dermed falder den almindelige Praxis bort. Det er de theoretisk-juridiske Grunde, som jeg netop ønsker udelukkede fra Forligskommissionen. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Det. Hansen) var ikke langt fra at mene — ja, han sagde det endog — at jeg havde udkastet Insinuationer mod Sagsførerne. Naar jeg har talt om, at de vilde have Processer at føre, vil jeg bemærke, at det ærede Medlem ligesom ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Mimestad) mente, at der kunde være noget Fristende for Sagsførerne deri. Jeg skal endvidere bemærke, at det ærede Medlem selv sagde, at det i mange Tilfælde kunde være ønskeligt, at en Proces blev ført, og han sagde, at der var skrevet mange fine Bøger derom, som det nok var værdt at læse. Jeg vil ikke benegte det, der kan anføres Grunde for hver eneste Ting, og det skulde i Sandhed være en mærkkelig Sag, hvorfor der ikke kunde gives Grunde, naar den kom i Juristernes Hænder. (Det. Hansen: Eller i Skolelærernes!) Skolelærerne føre ikke Sag for Retten. (Det. Hansen: Som Forligssekommisærere). Men det er jo ikke at give Møde i Retten. Jeg vilde have bemærket, at, naar man staar paa det Standpunkt, at man mener, at det er ønskeligt at føre Proces, kan der ganske vist anføres gode Grunde derfor. Jeg vil ikke sige, at det under alle Tilfælde er urigtigt. Der kan godt være Tilfælde, hvor det er rigtigt at føre Proces hellere end at frasælde sin Ret, det benægter jeg slet ikke, men her ere vi jo inde paa noget Mere eller Mindre. Sæt, at Juristerne mene dette, og det maa de jo efter deres hele Livsstilling formodentlig være tilbøjelige til, og Sagen for Forligskommissionen skal føres med hele deres Løntegang, med deres Logi og hele indvovede Apparat, er det givet, at man faar mange Sager, som ikke burde komme frem, uagtet Sagsførerne ere de hæderligste Folk af Verden. Jeg skal ikke udflynge nogen Insinuation, hverken mod den One eller den Anden og har heller ikke gjort det, det er i det Hele taget ikke min Skik.

skal jeg bestræbe mig for at være saa kort som mulig. Derfor den ærede Læser, som nu fatte sig, beder jeg om Tilladelse til ikke at sige Noget om Sagsførerne; jeg tror ikke, at jeg talte Meget om dem i mit forrige Foredrag, men denne Gang ønsker jeg slet ikke at tale om dem. Naar det ærede Medlem holdt saa meget paa Statsformynderskab, som jeg tror han kaldte det, og endog gik saa vidt, at han mente, at der i denne Retning burde gives betydelig strengere Bestemmelser, end der nu findes — det sagde han nemlig, saa vidt jeg har fortaaet ham — saa vil jeg dertil bemærke, at dette for mig altid har noget Betænkeligt ved sig. Det vil sige: jeg tror, at Grundtanken i, hvad det ærede Medlem sagde, maaste kan være vigtig nok, men det har noget meget Betænkeligt for mig, naar en ellers myndig Mand i Stedet for, hvad jeg vil kalde at styre sig selv, kommer og forlanger Statens Formynderskab, eller som et æret Medlem igaar udstrykte sig, faar en Lænke om Halsen eller om Bænet, hvad det nu var. Men jeg tror at kunne sige det ærede Medlem, hvorfor vi staa paa saa forskellige Standpunkter i denne Henseende. Naar det ærede Medlem holder saa strengt paa Forligsprøven, er det efter min Opfattelse, fordi det ærede Medlem gaar ud fra, at der bag enhver mislykket Forligsprøve ligger en lang og vanskelig Proces, maaste gennem Underret til Overret og Højesteret. Det er denne Lænke, som jeg tror, at det ærede Medlem nærer. Men dersom det ærede Medlem havde set, at det er muligt at indrette Processformerne saaledes, at man i Stedet for at faae disse lange Processer, hvilke vi ganske vist for Tiden ere udsatte for, kunde indrette det saaledes, at man i 14 Dage kunde faae hele Spørgsmaalet afgjort, saa tror jeg, at han vilde staa paa et andet Standpunkt. (Th. Nielsen: Men saaledes have vi det ikke!) Ja, det er Sagen, men Spørgsmaalet er ogsaa, om vi i det Hele kunne ordne Forligsinstitutionen, inden vi have faaet den nye Processlovgivning vedtagen. Naar vi først have denne, tror jeg, at det ærede Medlem og jeg ville blive enige eller i det Mindste meget lettere ville kunne blive enige. Men som sagt jeg skal indbrømme det ærede Medlem, at det kan være meget vanskeligt at tænke sig denne Ordning, naar man ikke har set, at noget Saadant virkelig er muligt. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Det. Hansen) bemærkede, at det var ham tvivlsomt, om der havde været Anledning til at komme ind paa en Drøftelse af de almindelige Principer for Forligsmæglingen, saa skal jeg ikke sige videre dertil, det kan være en Smagssag; men der har dog i de Motiver, hvormed Regeringens Lovudkast er ledsaget, været megen Tale om disse almindelige Principer. Jeg tror, efterat have hørt den høitærede Justitsminister, heller ikke at have taget feil af det Standpunkt, som han staar paa,

Leth: Da Tiden er saa langt fremrykket,